pravnom smislu može smatrati upravnim aktivnostima, a u literaturi se govori i o pravnoj prirodi ovih aktivnosti koja će se vremenom dodatno iskristalisati.

Prilikom preduzimanja reformskih aktivnosti u oblasti upravnog prava u određenoj zemlji potrebno je uzeti u obzir društveno-ekonomske i tehničko-tehnološke promene u novijem periodu. Među neophodnim preduslovima za modernizaciju upravnog prava, između ostalih, nalaze se i izgradnja demokratske države zasnovane na vladavini prava, odgovornosti, javnosti, ekonomičnosti i efikasnosti, kao i izgradnja javne uprave usmerene ka građanima, koja je sposobna da građanima i poslovnim subjektima pruži visok kvalitet usluga uz razumne troškove, u sklopu kojih aktivnosti ombudsmana imaju važno mesto i ulogu. Dalja reforma upravnog prava svakako podrazumeva odgovarajući milje u sklopu kojeg se pažljivo odmeravaju tehnike kao što su decentralizacija i centralizacija, profesionalizacija i depolitizacija, kao i koordinacija javnih politika uz uvođenje elektronske uprave.

Na dalje prekretnice upravnog prava svakako će imati uticaja i diskusije u vezi sa dimenzijama i granicama između javnog i privatnog sektora, kao i odmeravanje u kojoj meri je upravno pravo vlast a u kojoj – vršenje javne službe.

Analizom efekata važećih propisa (kako procesnih, tako i materijalnih) u kontinuitetu će se dolaziti do zaključaka u kom pravcu je potrebno da se vrši usklađivanje posebnih zakona. Među ciljevima koji se posebno izdvajaju svakako je i veće jedinstvo sistema upravnog postupanja.

Za sagledavanje upravnog prava na prekretnici od značaja je razumevanje načina na koji su povezani upravni postupak i upravni spor kada je reč o nadzoru nad delatnošću osiguranja u Srbiji. S tim u vezi, pitanje obuhvata delovanja u fazi sudskog rešavanja, pored normativno-tehničke i praktične, svakako je i pravnopolitičke prirode. Iako je za veliki broj slučajeva dozvoljen, u pravosuđu se spor pune jurisdikcije retko koristi. Stoga se ne može pretpostaviti da bi bio i korišćen u praksi, sve i da je članom 14 Zakona o osiguranju omogućen. Takođe, u praksi se retko vode postupci protiv rešenja Narodne banke Srbije. Mogući razlozi koji to objašnjavaju prevazilaze okvire ovog rada.[20]

Konkretna pitanja pravnog normiranja su omeđena i kontekstom u koji određeno društvo smešta sistem upravnog prava i time kako uređuje pravnu prirodu upravnih aktivnosti. Opredeljenje Srbije da bude na evropskom putu ka unapređenju pravnog okvira daje posebno svetlo i karakter, uz dalju obavezu konsultovanja pojedinih inostranih pravnih rešenja.

Prof. dr Mihajlo RABRENOVIC
AIDA Serbia, Member of the Management Board

Administrative law at a turning point and the legal nature of administrative activities: A review of some peculiarities of the supervision of insurance activities in Serbia

Review scientific paper

Summary

Administrative law is increasingly faced with various challenges and growing social needs that require innovative solutions. The demands of social groups for greater efficiency of administrative law are expressed in the constitutional framework of the jurisdiction of the legislative, administrative and judicial authorities. At the same time, the legal nature of various types of administrative activities is being searched. Some of them are regulated for the first time by the new Law on General Administrative Procedure, thus becoming the subject of scientific and practical analysis.

Persons carrying out administrative activities shall apply the standards of administrative procedures to which the insurance supervisory authority is also bound. The Law on Insurance, the Law on the National Bank of Serbia and regulations governing special administrative procedures regulate the legal position of the insurance industry and the National Bank of Serbia's supervisory and regulatory powers. The Insurance Law stipulates the Administrative Court cannot resolve an administrative matter in a dispute of full jurisdiction,

[20] Među mogućim razlozima mogu se pomenuti: 1) odnosi su uglavnom harmonični; 2) sva pitanja se uglavnom rešavaju u sklopu posebnog upravnog postupka, ili 3) osiguravajuće kuće se ustručavaju da se upuste u sudsku proceduru u kojoj sud nema nadležnost da donese odluku u sporu pune jurisdikcije.

if the subject matter is within the competence of the National Bank of Serbia.

Keywords: administrative law, legal nature of administrative activities, special administrative procedure, insurance, supervisory authority of insurance, harmonization with the law of the European Union

LITERATURA (REFERENCES)

Anđelković, J. (2018). Upravna stvar, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Nišu, LVII (79), 455–475.

Belanić, L. (2022). Ombudsman u osiguranju kao alternativa u zaštiti potrošača – Iskustva iz Hrvatske i osvrt na poredbeno pravo, Jovanović, S. Marano, P. (urednici) u: Osiguranje i pravno-ekonomsko okruženje – širi i uži okvir (282–302). Beograd. Udruženje za pravo osiguranja Srbije i Udruženje osiguravača Srbije.

Davinić, M. (2017). Dvostepeno upravno sudstvo u Kraljevini Jugoslaviji – normativni okvir i praksa, Pravni život, 10, 283–298.

Davinić, M. (2004). Koncepcija upravnog prava Sjedinjenih američkih država. Beograd: Dosije i Udruženje za javnu upravu Srbije.

Davinić, M. (2013). Evropski ombudsman i loša uprava. Beograd: Zaštitnik građana.

Davinić, M. (2020). Zakon o opštem upravnom postupku – Zakon o upravnim sporovima. Priredio Davinić, M. Beograd: Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

Davinić, M. Krstić, I. (2019). Vodič za primenu relevantnih propisa u oblasti azila i migracija. Beograd: „Grupa 484".

Dimitrijević, P. (2019). Upravno pravo – opšti deo (peto izdanje). Beograd: Medinvest.

Directive (EU) 2016/97 of the European Parliament and of the Council of 20 January 2016 on insurance distribution (recast).

Zakon o opštem upravnom postupku, Službeni glasnik RS, br. 18/2016, 95/2018 – Autentično tumačenje.

Zakon o osiguranju, Sl. glasnik RS, br. 139/2014 i 44/2021.

Zakon o upravnim sporovima, Službeni glasnik RS, br. 111/2009.

Janković, J. (2012). Pravna priroda ugovora o radu, Glasnik prava, 3(3), 28–44.

Jovanović, S. (2016). Pravo osiguranja. Novi Sad: „Privredna akademija".

Kostić, L. (1936). Administrativno pravo, III. Beograd: G. Kon.

Krbek, I. (1957). Upravni akt. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knjiga 311, Zagreb.

Krstić, M., & Pavlović, N. (2020). Behavioral Economics: New Dimension in Understanding the Real Economic Behavior. In Akkucuk, U. (ed), Handbook of Research on Sustainable Supply Chain Management for the Global Economy (pp. 281-298). US, Pensilvania, IGI Global.

Lilić, S. (2011). Res administrativa (upravna stvar). Beograd: Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu i Centar za izdavaštvo i informisanje.

Milenković, D. (2017). Upravni ugovori u zakonima opštem upravnom postupku zemalja Zapadnog Balkana, Strani pravni život, tom (3), 67–80.

Milkov, D. (1983). Pojam upravnog akta, doktorska disertacija. Beograd: Pravni fakultet u Beogradu.

Milovanović, D. Pravna sigurnost u kontekstu novog Zakona o opštem upravnom postupku. Pravo i privreda, god. 56, br. 7/9, 207–223.

Milovanović, D. Cucić, V. (2015). Nova rešenja nacrta Zakona o opštem upravnom postupku u kontekstu reforme javne uprave u Srbiji. Pravni život, 10.

Milovanović, D. Ničić, J. Davinić, M. (2011). Professional development of civil servants in the Republic of Serbia, Predgovor Kavran, D. Beograd: Udruženje za javnu upravu Srbije i JP „Glasnik".

Odluka o osnivanju i radu Pravobraniteljstva na području osiguranja, Hrvatski ured za osiguranje, 29.3.2018, dostupno na: https://huo.hr/upload_data/site_files/odluka-o-osnivanju-i-radu-pravobraniteljstva-na-podrucju-osiguranja-1-.pdf, 24. 1. 2022.

Petrović Tomić, N. (2019). Pravo osiguranja – sistem. Beograd: Službeni glasnik.

Radovic-Markovic Mirjana, Salamzadeh Aidin, Vujicic Sladjana (2019), Selection of organization models and creation of competences of the employed people for the sake of competitiveness growth in global business environment, International Review, 1-2, 64–71.

Radović, M. (2009). Pravo posebnih upravnih postupaka. Banja Luka: Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci.

Rapajić, M. Dimitrijević, P. (2018). „Pravna priroda Narodne banke Srbije u svojstvu vršioca uprave", „Pravo pred izazovima savremenog doba", (187–220), koja je održana 13. i 14. aprila 2018. godine na Pravnom fakultetu Univerziteta u Nišu.

Stojković, Lj. (2022). Primena i tumačenje prava u kontekstu pravilnog vršenja nadzora u osiguranju. Jovanović, S. Marano, P. (urednici) u: Osiguranje i pravno-ekonomsko okruženje – Širi i uži okvir (303–317). Beograd: Udruženje za pravo osiguranja Srbije i Udruženje osiguravača Srbije.

Strategija reforme javne uprave u Republici Srbiji za period od 2021. do 2030. godine, Sl. glasnik RS, 42/2021 i 9/2022.

Tomić, Z. (1993). Pravna priroda upravnih ugovora, Pravni život, 42(11–12), 2129–2140.

Tomić, Z. (2019). Komentar Zakona o opštem upravnom postupku. Beograd: JP „Glasnik".

Tomić, Z. Blažić, Đ. (2017). Komentar Zakona o upravnom postupku Crne Gore. Podgorica: Fakultet za državne i evropske studije.

Tomić, Z. Milovanović, D. Cucić, V. (2017). Praktikum za primenu Zakona o opštem upravnom postupku. Beograd: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave.

Cucić, V. (2018). Fino podešavanje Zakona o opštem upravnom postupku, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, LXVI(2), 139–163.

Cucić, V. (2015). Upravni spor pune jurisdikcije – modeli i vrste, doktorska disertacija. Beograd: Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

Šestomesečni izveštaj o radu Upravnog suda po materijama za period od 1. januara do 30. juna 2022. godine, od 18. jula 2022. godine, dostupno na: http://www.up.sud.rs/uploads/useruploads/Izvestaji-o-radu-suda/SESTOMESE%C4%8CNI-IZVE%C5%A0TAJ-2022.pdf, 20. 9. 2022.